I

(Lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2023/969,

annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,

yhteisten tutkintaryhmien toimintaa tukevan yhteistyöalustan perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([1]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Unioni on asettanut tavoitteekseen tarjota kansalaisilleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Samalla unionin olisi varmistettava, että kyseinen alue säilyy turvallisena paikkana. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä vain tehostamalla koordinoitua yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten välillä sekä toteuttamalla rikollisuuden, myös järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin, ehkäisyä ja torjuntaa koskevia aiheellisia toimenpiteitä.

(2) Kyseisen tavoitteen saavuttaminen on erityisen haastavaa, jos rikollisuudella on rajatylittävä ulottuvuus kahden tai useamman jäsenvaltion ja/tai kolmannen maan alueella. Tällaisissa tilanteissa jäsenvaltioiden on voitava yhdistää voimansa ja toimensa, jotta voidaan toteuttaa vaikuttavia ja tehokkaita rajatylittäviä tutkintatoimia ja syytetoimia, joiden kannalta tietojen ja todisteiden vaihto on ratkaisevan tärkeää. Yksi menestyksekkäimmistä välineistä tällaisessa rajatylittävässä yhteistyössä ovat yhteiset tutkintaryhmät, jotka mahdollistavat suoran yhteistyön ja viestinnän kahden tai useamman jäsenvaltion ja mahdollisesti kolmansien maiden oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten välillä, jotta ne voivat organisoida toimensa ja tutkintatoimensa mahdollisimman tehokkaasti. Kahden tai useamman jäsenvaltion ja mahdollisesti kolmansien maiden toimivaltaiset viranomaiset perustavat yhteisiä tutkintaryhmiä tiettyä tarkoitusta varten ja rajoitetuksi ajanjaksoksi suorittamaan yhteisesti rikostutkintoja, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia.

(3) Yhteiset tutkintaryhmät ovat osoittautuneet hyödyllisiksi parannettaessa oikeudellista yhteistyötä, joka liittyy rajatylittävien rikosten tutkinta- ja syytetoimiin, kuten kyberrikollisuuteen, terrorismiin sekä vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, vähentämällä aikaa vieviä menettelyjä ja muodollisuuksia yhteisen tutkintaryhmän jäsenten väliltä. Yhteisten tutkintaryhmien lisääntynyt käyttö on myös parantanut unionin oikeusviranomaisten välisen rikosasioissa tehtävän rajatylittävän yhteistyön kulttuuria.

([1]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 30. maaliskuuta 2023 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 24. huhtikuuta 2023.

(4) Unionin säännöstössä on kaksi oikeudellista kehystä sellaisten yhteisten tutkintaryhmien perustamiseksi, joihin osallistuu vähintään kaksi jäsenvaltiota: Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ([2]) 13 artikla ja neuvoston puitepäätös 2002/465/YOS ([3]). Kolmannet maat voivat olla mukana yhteisissä tutkintaryhmissä osapuolina, jos tällaiselle mukana olemiselle on oikeusperusta, kuten keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen toisen lisäpöytäkirjan ([4]), joka allekirjoitettiin Strasbourgissa 8 päivänä marraskuuta 2001, 20 artikla ja keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen ([5]) 5 artikla.

(5) Kansainvälisillä oikeusviranomaisilla on ratkaisevan tärkeä rooli kansainvälisten rikosten tutkinta- ja syytetoimissa. Niiden edustajat voivat osallistua tiettyyn yhteiseen tutkintaryhmään kyseisen yhteisen tutkintaryhmän jäsenten kutsusta yhteisen tutkintaryhmän perustamisesta tehdyn asiaankuuluvan sopimuksen, jäljempänä 'yhteistä tutkintaryhmää koskeva sopimus', pohjalta. Tämän vuoksi olisi helpotettava myös tietojen ja todisteiden vaihtoa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja sellaisten muiden tuomioistuinten tai mekanismien – erityisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen – välillä, joiden tavoitteena on ratkaista koko kansainvälistä yhteisöä koskevia vakavia rikoksia. Tällä asetuksella olisi sen vuoksi annettava näiden kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille pääsy tietotekniselle alustalle, jäljempänä 'yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta', kansainvälisten rikosten tutkinta- ja syytetoimiin liittyvän kansainvälisen yhteistyön tehostamiseksi.

(6) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa tarvitaan kiireellisesti, jotta voidaan viestiä tehokkaasti ja vaihtaa tietoja ja todisteita turvallisesti sen varmistamiseksi, että vakavimmista rikoksista vastuussa olevat voidaan asettaa nopeasti syytteeseen. Tätä tarvetta painotetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1727 ([6]) perustetun Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimeksiannossa, jota muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2022/838 ([7]), joka mahdollistaa sen, että Eurojust voi säilyttää, analysoida ja tallentaa joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyihin rikoksiin, sotarikoksiin ja niiden liitännäisrikoksiin liittyviä todisteita ja joka mahdollistaa tällaisten todisteiden jakamisen toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja kansainvälisten oikeusviranomaisten, erityisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen, kanssa.

(7) Nykyisissä unionin tason oikeudellisissa kehyksissä ei säädetä siitä, miten yhteiseen tutkintaryhmään osallistuvat yhteisöt vaihtavat tietoja ja viestivät keskenään. Nämä yhteisöt sopivat tällaisesta vaihdosta ja viestinnästä tarpeiden ja käytettävissä olevien keinojen perusteella. Nopeus, yhteistyö ja tehokkuus ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta voidaan torjua yhä monimutkaisempaa ja nopeasti kehittyvää rajatylittävää rikollisuutta. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole olemassa järjestelmää, joka tukisi yhteisten tutkintaryhmien hallinnointia, mahdollistaisi tehokkaamman todisteiden hakemisen ja kirjaamisen sekä suojaisi yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevien välillä vaihdettuja tietoja. On ilmeistä, että olemassa ei ole erityisiä turvallisia ja tehokkaita kanavia, jota kaikki yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevat voisivat käyttää, jonka kautta ne voisivat nopeasti vaihtaa suuria määriä tietoa ja todisteita ja joka mahdollistaisi turvallisen ja tehokkaan viestinnän. Ei ole myöskään olemassa järjestelmää, joka tukisi sen paremmin yhteisten tutkintaryhmien hallinnointia, mukaan lukien yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevien välillä vaihdettujen todisteiden jäljitettävyys kansallisissa tuomioistuimissa noudatettavien lakisääteisten vaatimusten mukaisella tavalla, kuin yhteisen tutkintaryhmän toimien suunnittelua ja koordinointia.

(8) Kun otetaan huomioon tietojärjestelmiin soluttautuvan rikollisuuden lisääntyvät mahdollisuudet, nykyinen tilanne saattaa haitata rajatylittävien tutkintatoimien tehokkuutta ja vaikuttavuutta, vaarantaa ja hidastaa tällaisia tutkinta- ja syytetoimia tietojen ja todisteiden suojaamattoman ja muilla kuin digitaalisilla tavoilla tapahtuvan vaihdon vuoksi sekä tehdä niistä näin kalliimpia. Erityisesti oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten on varmistettava, että niiden järjestelmät ovat mahdollisimman nykyaikaisia ja turvallisia ja että kaikki yhteisen tutkintaryhmän jäsenet voivat olla helposti yhteydessä ja vuorovaikutuksessa keskenään kansallisista järjestelmistään riippumatta.

([2]) EYVL C 197, 12.7.2000, s. 3.
([3]) Neuvoston puitepäätös 2002/465/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä (EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1).
([4]) ETS nro 182.
([5]) EUVL L 181, 19.7.2003, s. 34.
([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).
([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/838, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia, sotarikoksia ja niiden liitännäisrikoksia koskevien todisteiden säilyttämisestä, analysoinnista ja tallentamisesta Eurojustissa (EUVL L 148, 31.5.2022, s. 1).

(9) On tärkeää, että yhteisten tutkintaryhmien yhteistyötä parannetaan ja tuetaan nykyaikaisilla tietoteknisillä välineillä. Yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevien välisen tietojenvaihdon nopeutta ja tehokkuutta voitaisiin parantaa huomattavasti luomalla erityinen tietotekninen alusta yhteisten tutkintaryhmien toiminnan tukemiseksi. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa säännöt, joilla perustetaan unionin tasolla yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta, jotta voidaan helpottaa yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevien yhteistyötä, turvallista viestintää sekä tietojen ja todisteiden jakamista.

(10) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa olisi käytettävä vain, jos muun muassa on olemassa unionin oikeusperusta yhteisen tutkintaryhmän perustamiselle. Kaikissa kansainvälisten oikeusperustojen mukaisesti perustetuissa yhteisissä tutkintaryhmissä ei pitäisi käyttää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa, koska kyseinen yhteistyöalusta on rahoitettu Unionin talousarviosta ja kehitetty unionin lainsäädännön pohjalta. Jos jonkin kolmannen valtion toimivaltaiset viranomaiset ovat osapuolena yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa, jolla on jokin unionin oikeusperusta kansainvälisen oikeusperustan lisäksi, kyseisen kolmannen valtion toimivaltaisten viranomaisten edustajia olisi pidettävä yhteisen tutkintaryhmän jäseninä.

(11) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytön olisi oltava vapaaehtoista. Koska kyseinen yhteistöalusta luo lisäarvoa rajatylittäville tutkintatoimille, sen käyttöön kannustetaan kuitenkin painokkaasti. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttö tai käyttämättä jättäminen ei saisi vaikuttaa muiden viestintä- tai tietojenvaihtotapojen laillisuuteen, eikä se saisi muuttaa yhteisten tutkintaryhmien perustamis-, organisointi- tai toimintatapoja. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan perustaminen ei saisi vaikuttaa yhteisten tutkintaryhmien perustamisen oikeusperustoihin eikä se saisi vaikuttaa saatujen todisteiden keräämistä ja käyttöä koskevaan sovellettavaan kansalliseen prosessilainsäädäntöön. Muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, kuten tullin virkamiehillä, silloin kuin he ovat puitepäätöksen 2002/465/YOS nojalla perustettujen yhteisten tutkintaryhmien jäseniä, olisi oltava pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi ainoastaan tarjottava turvallinen tietotekninen väline, jolla voidaan parantaa yhteistyötä, nopeuttaa tiedonkulkua sen käyttäjien välillä sekä parantaa vaihdettujen tietojen turvallisuutta ja yhteisten tutkintaryhmien tuloksellisuutta.

(12) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi katettava yhteisen tutkintaryhmän toimintavaihe ja toiminnan jälkeinen vaihe alkaen asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen allekirjoittamishetkestä siihen asti, kun yhteisen tutkintaryhmän arviointi on saatu päätökseen. Koska yhteisen tutkintaryhmän perustamisprosessiin osallistuvat toimijat ovat muita kuin ne, jotka ovat yhteisen tutkintaryhmän jäseniä sen perustamisen jälkeen, yhteisen tutkintaryhmän perustamisprosessia, erityisesti yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen sisällöstä käytäviä neuvotteluja ja sen allekirjoittamista, ei olisi hallinnoitava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kautta. Koska yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen allekirjoittamisen tueksi kuitenkin tarvitaan sähköinen väline, on tärkeää, että komissio harkitsee kyseisen prosessin sisällyttämistä sähköisen todistusaineiston digitaaliseen vaihtojärjestelmään (eEDES), joka on komission kehittämä suojattu verkkoportaali sähköisiä pyyntöjä ja vastauksia varten.

(13) Jokaisen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa käyttävän yhteisen tutkintaryhmän jäseniä olisi kehotettava suorittamaan yhteisen tutkintaryhmän arviointi joko yhteisen tutkintaryhmän toimintavaiheen aikana tai sen päättymisen jälkeen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla tarjolla olevien välineiden avulla.

(14) Yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen, mahdolliset lisäykset mukaan lukien, olisi oltava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytön edellytys. Kaikkien tulevien yhteistä tutkintaryhmää koskevien sopimusten sisältöä olisi mukautettava niin, että niissä otetaan huomioon tämän asetuksen asiaa koskevat säännökset.

(15) Vuonna 2005 muodostetun yhteisten tutkintaryhmien kansallisten asiantuntijoiden verkoston, jäljempänä 'yhteisten tutkintaryhmien verkosto', on laatinut mallisopimuksen, johon sisältyy lisäyksiä, yhteisten tutkintaryhmien perustamisen helpottamiseksi. Mallisopimuksen ja sen lisäysten sisältöä olisi mukautettava, jotta voidaan ottaa huomioon päätös käyttää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle pääsyä koskevat säännöt.

(16) Operatiivisesta näkökulmasta yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi koostuttava kullekin yksittäiselle yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla isännöidylle yhteiselle tutkintaryhmälle luotavista erillisistä yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloista.

(17) Teknisestä näkökulmasta yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi oltava käytettävissä turvallisen internetyhteyden kautta, ja sen olisi koostuttava keskitetystä tietojärjestelmästä, johon on pääsy turvallisen verkkoportaalin kautta, mobiili- ja pöytälaitteille tarkoitetusta viestintäohjelmistosta, johon sisältyy kehittynyt loki- ja seurantamekanismi, sekä keskitetyn tietojärjestelmän ja yhteisten tutkintaryhmien toimintaa tukevien ja yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön hallinnoimien asiaankuuluvien tietoteknisten välineiden välisestä yhteydestä.

(18) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan tarkoituksena olisi oltava helpottaa yhteisen tutkintaryhmän koordinointia ja hallinnointia. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi varmistettava operatiivisten tietojen ja todisteiden vaihto ja väliaikainen tallennus, tarjota turvallinen viestintämahdollisuus, mahdollistaa todisteiden jäljitettävyys ja tukea yhteisen tutkintaryhmän arviointiprosessia. Kaikkia yhteisessä tutkintaryhmässä mukana olevia olisi kannustettava käyttämään kaikkia yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toimintoja ja korvaamaan mahdollisimman pitkälti nykyisin käytössä olevat viestintä- ja tiedonvaihtokanavat yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toiminnoilla.

(19) Koordinointi ja tietojenvaihto vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella toimivien ja oikeudellisessa yhteistyössä mukana olevien unionin virastojen ja elinten sekä yhteisten tutkintaryhmien jäsenten välillä on olennaisen tärkeää, jotta varmistetaan unionin koordinoidut vastatoimet rikolliseen toimintaan ja tarjotaan ratkaisevan tärkeää tukea jäsenvaltioille rikollisuuden torjunnassa. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi täydennettävä nykyisiä välineitä, jotka mahdollistavat turvallisen tietojenvaihdon oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten välillä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/794 ([8]) perustetun Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) hallinnoimaa suojatun tiedonvaihdon verkkosovellusta (SIENA).

(20) Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan viestintään liittyvät toiminnot olisi tarjottava viimeisimmän kehityksen mukaisella ohjelmistolla, joka mahdollistaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien laitteisiin paikallisesti tallennetun viestinnän, jota ei voida jäljittää.

(21) Operatiivisten tietojen ja todisteiden, myös suurten tiedostojen, vaihdon mahdollistava asianmukainen toiminto olisi varmistettava lähetys-/latausmekanismilla, joka on suunniteltu tallentamaan tiedot keskitetysti vain tietojen tekniseen siirtämiseen tarvittavaksi rajalliseksi ajaksi. Heti kun kaikki vastaanottajat ovat ladanneet tiedot, ne olisi poistettava automaattisesti ja pysyvästi yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalta.

(22) Koska Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1726 ([9]) perustetulla vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavalla Euroopan unionin virastolla (eu-LISA) on kokemusta laaja-alaisten järjestelmien hallinnoinnista oikeus- ja sisäasioiden alalla, sen tehtäväksi olisi annettava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu, kehittäminen ja toiminta; tässä yhteydessä eu-LISAn olisi hyödynnettävä SIENA-sovelluksen nykyisiä toimintoja ja muita Europolin tarjoamia toimintoja täydentävyyden ja tarvittaessa yhteenliitettävyyden varmistamiseksi. Tästä syystä eu-LISAn toimeksiantoa olisi muutettava siten, että siinä otetaan huomioon nämä uudet tehtävät, ja eu-LISAlle olisi myönnettävä riittävä rahoitus ja henkilöstö sen tämän asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Tältä osin olisi vahvistettava eu-LISAn tehtäviä koskevat säännöt, koska se on yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämisestä, teknisestä toiminnasta ja ylläpidosta vastaava virasto.

(23) eu-LISAn olisi varmistettava, että lainvalvontaviranomaisten hallussa olevat tiedot voidaan tarvittaessa siirtää helposti SIENA-sovelluksesta yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle. Tätä varten komission olisi toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, jossa arvioidaan yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan ja SIENA-sovelluksen välisen yhteyden tarpeellisuutta, toteutettavuutta ja soveltuvuutta. Kyseisen kertomuksen olisi sisällettävä edellytykset, tekniset eritelmät ja menettelyt, jotka varmistavat turvallisen ja tehokkaan yhteyden ja tietojenvaihdon. Arvioinnissa olisi otettava huomioon tällaisen yhteyden edellyttämä tietosuojan korkea taso, joka perustuu voimassa olevaan unionin ja kansalliseen tietosuojan oikeudelliseen kehykseen, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2016/680 ([10]), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2018/1725 ([11]) sekä asiaankuuluviin unionin elimiin tai laitoksiin sovellettaviin sääntöihin, jotka on esitetty

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1726, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA) sekä asetuksen (EY) N:o 1987/2006 ja neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

niiden perustamissäädöksissä. Huomioon olisi otettava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kautta vaihdettavien tietojen suojan taso eli arkaluonteiset ja turvallisuusluokittelemattomat tiedot. Asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti komission olisi myös kuultava Euroopan tietosuojavaltuutettua ennen kuin se toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kyseisen kertomuksen suunnitellun henkilötietojen käsittelyn vaikutuksista yksilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeluun.

(24) Siitä lähtien, kun yhteisten tutkintaryhmien verkosto muodostettiin vuonna 2005, yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristö on tukenut yhteisten tutkintaryhmien verkoston työtä järjestämällä vuosittaisia kokouksia ja koulutustoimintaa, keräämällä ja analysoimalla yksittäisiä yhteisiä tutkintaryhmiä koskevia arviointeja ja hallinnoimalla yhteisiä tutkintaryhmiä koskevaa Eurojustin rahoitusohjelmaa. Vuodesta 2011 lähtien Eurojust on isännöinyt yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristöä erillisenä yksikkönä. Eurojustille olisi annettava asianmukainen henkilöstö, joka osoitetaan yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle, jotta yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristö voisi tukea yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjiä kyseisen yhteistyöalustan käytännön soveltamisessa, antaa päivittäistä ohjausta ja apua, suunnitella ja tarjota koulutusmoduuleja sekä lisätä tietoisuutta ja edistää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöä.

(25) Kun otetaan huomioon Eurojustin ylläpitämät ja yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön hallinnoimat yhteisten tutkintaryhmien toimintaa tukevat nykyiset tietotekniset välineet, yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta on tarpeen yhdistää kyseisiin tietoteknisiin välineisiin yhteisten tutkintaryhmien hallinnoinnin helpottamiseksi. Tätä varten Eurojustin olisi varmistettava järjestelmiensä tarvittava tekninen mukauttaminen tällaisen yhteyden luomiseksi. Eurojustille olisi myös myönnettävä asianmukainen rahoitus ja henkilöstö, jotta se voi täyttää velvollisuutensa tältä osin.

(26) Yhteisen tutkintaryhmän toimintavaiheen aikana Eurojust ja Europol antavat arvokasta operatiivista tukea yhteisen tutkintaryhmän jäsenille tarjoamalla monenlaisia tukivälineitä, mukaan lukien liikuteltavat toimistot, ristiintarkastuksiin perustuvia ja analyyttisia analyyseja, koordinointi- ja operatiivisia keskuksia, syytetoimien koordinointia, asiantuntemusta ja rahoitusta.

(27) Oikeuksien ja tehtävien selkeän jakamisen varmistamiseksi olisi vahvistettava säännöt, jotka koskevat jäsenvaltioiden, Eurojustin, Europolin, neuvoston asetuksella (EU) 2017/1939 ([12]) perustetun Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja komission päätöksellä 1999/352/EY, EHTY, Euratom ([13]) perustetun Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja muiden toimivaltaisten unionin elinten ja laitosten tehtäviä, mukaan lukien edellytykset, joiden mukaisesti ne voivat käyttää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa operatiivisiin tarkoituksiin.

(28) eu-LISAn hallintoneuvoston olisi perustettava ohjelman hallintoneuvosto, jonka toimeksianto, kokoonpano ja organisatoriset näkökohdat määritellään yksityiskohtaisesti tässä asetuksessa. Ohjelman hallintoneuvoston olisi huolehdittava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehitysvaiheen asianmukaisesta hallinnoinnista. On myös tarpeen määritellä yksityiskohtaisesti eu-LISAn perustaman neuvoa-antavan ryhmän toimeksianto, kokoonpano ja organisatoriset näkökohdat, jotta voidaan hankkia yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan liittyvää asiantuntemusta erityisesti eu-LISAn vuotuisen työohjelman ja vuotuisen toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

(29) Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat pääsyä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle, ja tarvittavat suojatoimet. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijalle tai hallinnoijille olisi annettava tehtäväksi hallinnoida yksittäisten yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilojen käyttöoikeuksia. Niiden vastuulla olisi oltava hallinnoida yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien pääsyä yhteisen tutkintaryhmän toimintavaiheessa ja toiminnan jälkeisessä vaiheessa asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen pohjalta. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijien olisi voitava siirtää tekniset ja hallinnolliset tehtävänsä yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle lukuun ottamatta kolmansien maiden tai kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien lähettämien tietojen tarkistamista.

(30) Kun otetaan huomioon yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien kesken vaihdettavien operatiivisten tietojen arkaluonteisuus, yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan olisi varmistettava turvallisuuden korkea taso. eu-LISAn olisi toteutettava kaikki tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet varmistaakseen tietojenvaihdon turvallisuuden käyttämällä vahvoja läpisalausalgoritmeja siirrettävien tai lepäävien tietojen salaamiseksi.

([12]) Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

([13]) Komission päätös 1999/352/EY, EHTY, Euratom, tehty 28 päivänä huhtikuuta 1999, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) perustamisesta (EYVL L 136, 31.5.1999, s. 20).

(31) Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt jäsenvaltioiden, eu-LISAn, Eurojustin, Europolin, EPPOn, OLAFin ja muiden toimivaltaisten unionin elinten ja laitosten vastuusta tämän asetuksen vastaisista toimista aiheutuvien aineellisten tai aineettomien vahinkojen osalta. Kolmansia maita ja kansainvälisiä oikeusviranomaisia koskevat vastuulausekkeet aineellisten tai aineettomien vahinkojen osalta olisi sisällytettävä asiaankuuluviin yhteistä tutkintaryhmää koskeviin sopimuksiin.

(32) Tässä asetuksessa säädetään sekä operatiivisia että muita kuin operatiivisia tietoja koskevista erityisistä tietosuojasäännöksistä. Kyseisiä tietosuojasäännöksiä tarvitaan nykyisten tietosuojajärjestelyjen täydentämiseksi sekä tietosuojan, tietoturvan ja asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien suojan riittävän yleisen tason varmistamiseksi.

(33) Tämän asetuksen mukaisessa henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava henkilötietojen suojaa koskevaa unionin lainsäädäntökehystä. Direktiiviä (EU) 2016/680 sovelletaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamaan tietojenkäsittelyyn sovelletaan tämän asetuksen yhteydessä asetusta (EU) 2018/1725. Tätä varten olisi varmistettava asianmukaiset tietosuojatakeet.

(34) Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen kansallisen viranomaisen ja tapauksen mukaan Eurojustin, Europolin, EPPOn, OLAFin tai minkä tahansa muun toimivaltaisen unionin elimen tai laitoksen olisi oltava erikseen vastuussa operatiivisten henkilötietojen käsittelystä, kun ne käyttävät yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjiä olisi pidettävä asetuksessa (EU) 2018/1725 tarkoitettuina yhteisrekisterinpitäjinä muiden kuin operatiivisten henkilötietojen käsittelyssä.

(35) Asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen mukaisesti yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilojen hallinnoijien olisi voitava myöntää pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan kolmansien maiden sellaisten toimivaltaisten viranomaisten edustajille, jotka ovat yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen osapuolia, tai yhteiseen tutkintaryhmään osallistuvien kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille. Yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen yhteydessä tapahtuva henkilötietojen siirto kolmansiin maihin tai kyseistä tarkoitusta varten kansainvälisiksi järjestöiksi katsottaville kansainvälisille oikeusviranomaisille edellyttää, että direktiivin (EU) 2016/680 V luvun säännöksiä noudatetaan. Operatiivisten tietojen vaihto kolmansien maiden tai kansainvälisten oikeusviranomaisten kanssa olisi rajoitettava niihin tietoihin, jotka tarvitaan välttämättä asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen tarkoitusten täyttämiseksi.

(36) Jos yhteisellä tutkintaryhmällä on useita yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijia, yksi näistä olisi nimettävä asiaankuuluvassa yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa rekisterinpitäjäksi kolmansien maiden tai kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien alustalle lähettämien tietojen osalta ennen kuin yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötila, jossa on mukana kolmansia maita tai kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajia, luodaan.

(37) eu-LISAn olisi varmistettava, että keskitetyn tietojärjestelmän käyttö ja kaikki keskitetyn tietojärjestelmän tietojenkäsittelytoimet kirjataan lokiin, jotta voidaan valvoa tietojen eheyttä ja turvallisuutta ja tietojenkäsittelyn laillisuutta sekä suorittaa omavalvontaa. eu-LISAlla ei olisi oltava pääsyä yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin tallennettuihin operatiivisiin ja muihin kuin operatiivisiin tietoihin.

(38) Tässä asetuksessa asetetaan eu-LISAlle raportointivelvoitteita, jotka koskevat yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämistä ja toimintaa suunnitteluun, teknisiin tuotoksiin, kustannustehokkuuteen, turvallisuuteen ja palvelun laatuun liittyvien tavoitteiden kannalta. Lisäksi komission olisi tehtävä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustasta yleisarviointi, jossa otetaan huomioon tämän asetuksen tavoitteet sekä yksittäisiä yhteisiä tutkintaryhmiä koskevien arviointien koostetut tulokset, viimeistään kahden vuoden kuluttua yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönotosta ja sen jälkeen neljän vuoden välein.

(39) Vaikka yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan perustamisen ja ylläpitämisen kustannukset sekä Eurojustin tukitehtävä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönoton jälkeen olisi katettava unionin talousarviosta, kunkin jäsenvaltion sekä Eurojustin, Europolin, EPPOn, OLAFin ja kaikkien muiden unionin toimivaltaisten elinten ja laitosten olisi vastattava omista yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytöstä aiheutuvista kustannuksistaan.

(40) Jotta voidaan vahvistaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle yhdenmukaiset teknisen kehitykset edellytykset ja yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([14]) mukaisesti.

(41) Komission olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen asiaankuuluvat täytäntöönpanosäädökset, jotka ovat tarpeen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknisen kehittämisen kannalta.

(42) Komission olisi määritettävä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönottopäivä sen jälkeen, kun yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan tekniseen kehittämiseen tarvittavat täytäntöönpanosäädökset on hyväksytty ja eu-LISA on testannut kattavasti yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa jäsenvaltioiden ollessa mukana testauksessa.

(43) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on tuloksellisen ja tehokkaan yhteistyön, viestinnän ja tietojen ja todisteiden vaihdon mahdollistaminen yhteisten tutkintaryhmien jäsenten, kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien, Eurojustin, Europolin, OLAFin ja muiden toimivaltaisten unionin elinten ja laitosten välillä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla vahvistamalla yhteiset säännöt. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

(44) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(45) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on 7 päivänä huhtikuuta 2022 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.

(46) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut virallisia huomautuksia 25 päivänä tammikuuta 2022,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella

a) perustetaan vapaaehtoisesti käytettävä tietotekninen alusta, jäljempänä ’yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta’, jolla helpotetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen 13 artiklan tai puitepäätöksen 2002/465/YOS nojalla perustettuihin yhteisiin tutkintaryhmiin osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä;

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

b) vahvistetaan tehtävien jakoa koskevat säännöt yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavan viraston välillä;

c) vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjille voidaan myöntää pääsy yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle;

d) säädetään erityisistä tietosuojasäännöksistä, joita tarvitaan nykyisten tietosuojajärjestelyjen täydentämiseksi sekä tietosuojan, tietoturvan ja asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien suojan riittävän yleisen tason varmistamiseksi.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan yhteisen tutkintaryhmän yhteydessä tapahtuvaan tietojen, myös henkilötietojen, käsittelyyn. Tähän sisältyvät operatiivisten tietojen ja muiden kuin operatiivisten tietojen vaihto ja tallentaminen.

2. Tätä asetusta sovelletaan yhteisen tutkintaryhmän toimintavaiheeseen ja toiminnan jälkeiseen vaiheeseen alkaen siitä, kun asiaankuuluva yhteistä tutkintaryhmää koskeva sopimus on allekirjoitettu, siihen saakka, kun kyseisen yhteisen tutkintaryhmän kaikki operatiiviset tiedot ja muut kuin operatiiviset tiedot on poistettu keskitetystä tietojärjestelmästä.

3. Tällä asetuksella ei muuteta yhteisten tutkintaryhmien perustamista, toimintaa tai arviointia koskevia voimassa olevia säännöksiä, eikä se vaikuta niihin muulla tavoin.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) ’keskitetyllä tietojärjestelmällä’ keskitettyä tietoteknistä järjestelmää, jossa yhteisiin tutkintaryhmiin liittyviä tietoja tallennetaan ja käsitellään;

2) ’viestintäohjelmistolla’ ohjelmistoa, joka helpottaa tiedostojen ja viestien vaihtoa teksti-, ääni-, kuva- tai videomuodossa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien välillä;

3) ’toimivaltaisilla viranomaisilla’ jäsenvaltioiden viranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia olemaan osa yhteistä tutkintaryhmää, joka on perustettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen 13 artiklan ja puitepäätöksen 2002/465/YOS 1 artiklan mukaisesti, EPPOa sen toimiessa sille asetuksen (EU) 2017/1939 22, 23 ja 25 artiklassa säädetyn toimivallan mukaisesti sekä kolmannen maan toimivaltaisia viranomaisia, jos ne ovat yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen osapuolia täydentävän oikeusperustan nojalla;

4) ’yhteisen tutkintaryhmän jäsenillä’ toimivaltaisten viranomaisten edustajia;

5) ’yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjillä’ yhteisen tutkintaryhmän jäseniä, Eurojustia, Europolia, OLAFia ja muita toimivaltaisia unionin elimiä ja laitoksia tai yhteiseen tutkintaryhmään osallistuvan kansainvälisen oikeusviranomaisen edustajia;

6) ’kansainvälisellä oikeusviranomaisella’ kansainvälistä elintä, tuomioistuinta tai mekanismia, joka on perustettu koko kansainvälistä yhteisöä koskevia vakavia rikoksia, kuten joukkotuhontarikoksia, rikoksia ihmisyyttä vastaan, sotarikoksia ja niihin liittyviä rikoksia, jotka vaikuttavat kansainväliseen rauhaan ja turvallisuuteen, koskevia tutkinta- ja syytetoimia varten;

7) ’yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilalla’ kullekin yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla isännöidylle yhteiselle tutkintaryhmälle luotavaa yksittäistä erillistä tilaa;

8) ’yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijalla’ yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilasta vastaavaa jäsenvaltion yhteisen tutkintaryhmän jäsentä tai EPPOn yhteisen tutkintaryhmän jäsentä, joka nimetään yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa;

9) ’operatiivisilla tiedoilla’ tietoja ja todisteita, joita yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta käsittelee yhteisen tutkintaryhmän toimintavaiheen aikana rajatylittävien tutkintatoimien tukemiseksi ja syytetoimien tukemiseksi;

10) ’muilla kuin operatiivisilla tiedoilla’ hallinnollisia tietoja, joita yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta käsittelee erityisesti yhteisen tutkintaryhmän hallinnoinnin ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien yhteistyön helpottamiseksi.

4 artikla

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan tekninen rakenne

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta koostuu

a) keskitetystä tietojärjestelmästä, joka mahdollistaa tietojen keskitetyn tallentamisen väliaikaisesti;

b) viestintäohjelmistosta, joka mahdollistaa viestintätietojen turvallisen paikallisen tallentamisen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien laitteisiin;

c) yhteydestä keskitetyn tietojärjestelmän ja yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön hallinnoimien, yhteisten tutkintaryhmien toimintaa tukevien asiaankuuluvien tietoteknisten välineiden välillä.

eu-LISA ylläpitää keskitettyä tietojärjestelmää teknisissä toimipaikoissaan.

5 artikla

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan tarkoitus

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan tarkoituksena on helpottaa

a) yhteisen tutkintaryhmän koordinointia ja hallinnointia yhteisen tutkintaryhmän hallinto- ja rahoitusprosesseja tukevien toimintojen avulla;

b) operatiivisten tietojen, myös suurten tiedostojen, nopeaa ja turvallista vaihtamista ja väliaikaista tallentamista lähetys- ja lataustoiminnon avulla;

c) turvallista viestintää toiminnolla, joka kattaa pikaviestinnän, verkkojuttelun sekä äänineuvottelut ja videoneuvottelut;

d) todisteiden vaihdon jäljitettävyyttä kehittyneellä loki- ja seurantamekanismilla, jonka avulla voidaan seurata kaikkia yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kautta vaihdettuja todisteita, mukaan lukien niihin pääsy ja niiden käsittely;

e) yhteisen tutkintaryhmän arviointia erityisen yhteistyöhön perustuvan arviointiprosessin avulla.

II LUKU

KEHITTÄMINEN JA OPERATIIVINEN HALLINNOINTI

6 artikla

Komission hyväksymät täytäntöönpanosäädökset

Komissio hyväksyy mahdollisimman pian 7 päivän kesäkuuta 2023 jälkeen täytäntöönpanosäädökset, jotka ovat tarpeen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknisen kehittämisen kannalta, ja erityisesti seuraavia seikkoja koskevat täytäntöönpanosäädökset:

a) luettelo yhteisen tutkintaryhmän koordinoinnissa ja hallinnoinnissa tarvittavista toiminnoista, mukaan lukien muiden kuin operatiivisten tietojen konekääntäminen;

b) luettelo turvallisen viestinnän edellyttämistä toiminnoista;

c) 4 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitetun yhteyden toiminnalliset eritelmät;

d) 19 artiklassa tarkoitettu turvallisuus;

e) 25 artiklassa tarkoitetut tekniset lokitiedot;

f) 26 artiklassa tarkoitetut tilastot ja tiedot;

g) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suorituskyky- ja saatavuusvaatimukset.

Tämän artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 29 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

7 artikla

eu-LISAn velvollisuudet

1. eu-LISA laatii yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan fyysistä arkkitehtuuria koskevan suunnitelman, mukaan lukien sen tekniset eritelmät ja kehittäminen, 6 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten perusteella. Sen hallintoneuvosto hyväksyy kyseisen suunnitelman saatuaan komission myönteisen lausunnon.

2. eu-LISA vastaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämisestä sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatteen mukaisesti. Tällainen kehittäminen koostuu teknisten eritelmien laatimisesta ja täytäntöönpanosta, testauksesta ja hankkeen yleisestä koordinoinnista.

3. eu-LISA asettaa viestintäohjelmiston yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien saataville.

4. eu-LISA kehittää ja toteuttaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan mahdollisimman pian 7 päivän kesäkuuta 2023 jälkeen ja sen jälkeen, kun 6 artiklassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset on hyväksytty.

5. eu-LISA varmistaa, että yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toiminta on tämän asetuksen ja tämän asetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten mukaista sekä asetuksen (EU) 2018/1725 mukaista.

6. eu-LISA vastaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan operatiivisesta hallinnoinnista. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan operatiivinen hallinnointi koostuu kaikista tehtävistä, joita tarvitaan yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toiminnan ylläpitämiseksi tämän asetuksen mukaisesti, ja erityisesti ylläpitotyöstä ja teknisestä kehittämisestä, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta toimii tyydyttävällä tasolla teknisten eritelmien mukaisesti.

7. eu-LISA huolehtii yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknistä käyttöä koskevan koulutuksen järjestämisestä yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle, myös tarjoamalla koulutusmateriaalia.

8. eu-LISA perustaa tukipalvelun sille ilmoitettujen teknisten poikkeamien vaikutusten oikea-aikaiseksi lieventämiseksi.

9. eu-LISA tekee jatkuvasti parannuksia ja lisää uusia toimintoja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan niiden tietojen perusteella, joita se saa 12 artiklassa tarkoitetulta neuvoa-antavalta ryhmältä, sekä 10 artiklan e alakohdassa tarkoitetun yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön vuosikertomuksen perusteella.

10. eu-LISAlla ei ole pääsyä yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin tallennettuihin operatiivisiin ja muihin kuin operatiivisiin tietoihin.

11. Rajoittamatta neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ([15]) vahvistettujen Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 17 artiklan soveltamista eu-LISA soveltaa asianmukaisia vaitiolovelvollisuutta tai muita vastaavia salassapitovelvollisuutta koskevia sääntöjä kaikkiin niihin henkilöstönsä jäseniin, joiden tehtävänä on käsitellä keskitettyyn tietojärjestelmään tallennettuja tietoja. Kyseinen salassapitovelvollisuus jatkuu vielä senkin jälkeen, kun tällaiset henkilöstön jäsenet jättävät virkansa tai toimensa tai heidän tehtäviensä hoito on päättynyt.

8 artikla

Jäsenvaltioiden velvollisuudet

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat tekniset järjestelyt, jotta sen toimivaltaiset viranomaiset voivat päästä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle tämän asetuksen mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjillä on pääsy yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön 10 artiklan c alakohdan mukaisesti tarjoamaan koulutukseen tai vastaavaan kansallisella tasolla tarjottavaan koulutukseen. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjät ovat täysin tietoisia unionin oikeuden mukaisista tietosuojavaatimuksista.

9 artikla

Unionin toimivaltaisten elinten ja laitosten velvollisuudet

1. Eurojust, Europol, EPPO, OLAF ja muut toimivaltaiset unionin elimet ja laitokset toteuttavat tarvittavat tekniset järjestelyt, jotta ne voivat saada pääsyn yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle.

2. Eurojust vastaa 4 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitetun yhteyden muodostamiseksi tarvittavasta järjestelmiensä teknisestä mukauttamisesta.

10 artikla

Yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön velvollisuudet

Yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön on tuettava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toimintaa seuraavilla toimenpiteillä:

a) hallinnollisen, oikeudellisen ja teknisen tuen tarjoaminen yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien pyynnöstä yksittäisen yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilojen luomiseen ja käyttöoikeuksien hallintaan 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

b) päivittäisen ohjauksen, toiminnallisen tuen ja avun tarjoaminen toimijoille yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan ja sen toimintojen käytössä;

c) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjille tarkoitettujen koulutusten suunnittelu ja tarjoaminen, ja siten yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytön helpottaminen;

d) rikosasioita koskevan rajatylittävän yhteistyön kulttuurin edistäminen unionissa lisäämällä tietoisuutta ja edistämällä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöä alan toimijoiden keskuudessa;

e) eu-LISAn pitäminen ajan tasalla järjestelmän toiminnallisista lisävaatimuksista yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönoton jälkeen toimittamalla vuotuinen kertomus yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan mahdollisista parannuksista ja uusista toiminnoista sen palautteen perustella, jota se kerää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjiltä kyseisen yhteistyöalustan käytöstä käytännössä.

([15]) EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

11 artikla

Ohjelman hallintoneuvosto

1. eu-LISAn hallintoneuvosto perustaa ohjelman hallintoneuvoston ennen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehitysvaihetta kyseisen vaiheen keston ajaksi.

2. Ohjelman hallintoneuvostossa on kymmenen jäsentä seuraavasti:

a) eu-LISAn hallintoneuvoston nimittämät kahdeksan jäsentä;

b) 12 artiklassa tarkoitetun neuvoa-antavan ryhmän puheenjohtaja;

c) yksi komission nimittämä jäsen.

3. eu-LISAn hallintoneuvosto varmistaa, että sen ohjelman hallintoneuvostoon nimittämillä jäsenillä on tarvittava kokemus ja asiantuntemus oikeusviranomaisia tukevien tietojärjestelmien kehittämisestä ja hallinnoimisesta.

4. eu-LISA osallistuu ohjelman hallintoneuvoston työskentelyyn. Tätä varten eu-LISAn edustajat osallistuvat ohjelman hallintoneuvoston kokouksiin raportoidakseen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehitystyöstä ja muusta siihen liittyvästä työstä ja toiminnasta.

5. Ohjelman hallintoneuvosto kokoontuu vähintään joka kolmas kuukausi ja tarvittaessa useammin. Se varmistaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehittämisvaiheen asianmukaisen hallinnoinnin. Ohjelman hallintoneuvosto toimittaa eu-LISAn hallintoneuvostolle säännöllisesti ja mahdollisuuksien mukaan kuukausittain kirjallisia raportteja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan edistymisestä. Ohjelman hallintoneuvostolla ei ole päätöksentekovaltaa eikä valtuuksia edustaa eu-LISAn hallintoneuvoston jäseniä.

6. Ohjelman hallintoneuvosto vahvistaa eu-LISAn hallintoneuvostoa kuullen työjärjestyksensä, johon sisältyvät erityisesti säännöt puheenjohtajuudesta, kokouspaikoista, kokousten valmistelusta, asiantuntijoiden hyväksymisestä kokouksiin sekä viestintäsuunnitelmista, joilla varmistetaan, että eu-LISAn hallintoneuvoston jäsenet, jotka eivät ole ohjelman hallintoneuvoston jäseniä, pysyvät täysin ajan tasalla.

7. Ohjelman hallintoneuvoston puheenjohtajuutta hoitaa jokin jäsenvaltio.

8. eu-LISA huolehtii ohjelman hallintoneuvoston sihteeristötehtävistä.

12 artikla

Neuvoa-antava ryhmä

1. eu-LISA perustaa neuvoa-antavan ryhmän hankkiakseen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan liittyvää asiantuntemusta erityisesti eu-LISA vuotuisen työohjelman ja vuotuisen toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä sekä yksilöidäkseen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan mahdollisesti tehtäviä parannuksia ja mahdollisesti lisättäviä uusia toimintoja.

2. Neuvoa-antava ryhmä koostuu jäsenvaltioiden, komission ja yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristön edustajista. Sen puheenjohtajana toimii eu-LISA. Se

a) kokoontuu mahdollisuuksien mukaan vähintään kerran kuukaudessa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönottoon saakka ja sen jälkeen säännöllisesti;

b) raportoi yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehittämisvaiheen aikana ohjelman hallintoneuvostolle kunkin kokouksen jälkeen;

c) antaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnittelu- ja kehittämisvaiheen aikana teknistä asiantuntija-apua ohjelman hallintoneuvoston tehtävien tukemiseksi.

III LUKU

YHTEISEN TUTKINTARYHMÄN YHTEISTYÖTILOJEN LUOMINEN JA NIIHIN PÄÄSY

13 artikla

Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilojen luominen

1. Kun yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa määrätään yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytöstä tämän asetuksen mukaisesti, yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle on luotava kutakin yhteistä tutkintaryhmää varten yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötila.

2. Asiaankuuluvassa yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa on määrättävä, että jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja EPPOlle myönnetään pääsy asiaankuuluvaan yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, ja siinä voidaan määrätä, että toimivaltaisille unionin elimille ja laitoksille, kolmansien maiden toimivaltaisille viranomaisille, jotka ovat allekirjoittaneet sopimuksen, ja kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille myönnetään pääsy kyseiseen yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan. Asiaankuuluvassa yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa on määrättävä tällaista pääsyä koskevista säännöistä.

3. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on luotava asiaankuuluva yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötila eu-LISAn teknisen tuen avulla.

4. Jos yhteisen tutkintaryhmän jäsenet päättävät yhteistä tutkintaryhmää koskevaa sopimusta allekirjoittaessaan olla käyttämättä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa mutta päättävät alkaa käyttää kyseistä yhteistyöalustaa asiaankuuluvan yhteisen tutkintaryhmän toiminnan kuluessa, yhteistä tutkintaryhmää koskevaa sopimusta on muutettava, jos siinä ei ole määrätty kyseisestä mahdollisuudesta, ja on sovellettava 1, 2 ja 3 kohtaa. Jos yhteisen tutkintaryhmän jäsenet päättävät yhteisen tutkintaryhmän toiminnan kuluessa lakata käyttämästä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaa, asiaankuuluvaa yhteistä tutkintaryhmää koskevaa sopimusta on muutettava, jos kyseinen mahdollisuus ei ole jo sisältynyt kyseiseen yhteistä tutkintaryhmää koskevaan sopimukseen.

14 artikla

Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan nimeäminen ja rooli

1. Jos yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käytöstä määrätään yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa, kyseisessä yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa on nimettävä yksi tai useampi yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoija jäsenvaltioiden yhteisen tutkintaryhmän jäsenten tai EPPOn yhteisen tutkintaryhmän jäsenen keskuudesta.

2. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on hallinnoitava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien asiaankuuluvan yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan käyttöoikeuksia asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen mukaisesti.

3. Yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa voidaan määrätä, että yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristöllä on pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan teknistä ja hallinnollista tukea varten sekä käyttöoikeuksien hallintaa koskevaa teknistä, oikeudellista ja hallinnollista tukea varten. Tällaisissa tilanteissa yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on myönnettävä yhteisen tutkintaryhmän jäsenten sopiman mukaisesti yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan.

15 artikla

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja Euroopan syyttäjänviraston pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin

Asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen mukaisesti yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on myönnettävä kyseisessä yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa nimetyille jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja EPPOlle, jos se on nimetty kyseisessä yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa, pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan.

16 artikla

Toimivaltaisten unionin elinten ja laitosten pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin

Asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen mukaisesti yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on myönnettävä tarvittavassa määrin pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan

a) Eurojustille sen asetuksessa (EU) 2018/1727 vahvistettujen tehtävien täyttämiseksi;

b) Europolille sen asetuksessa (EU) 2016/794 vahvistettujen tehtävien täyttämiseksi;

c) OLAFille sen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 vahvistettujen tehtävien täyttämiseksi ([16]); ja

d) muille toimivaltaisille unionin elimille ja laitoksille niiden perustamissäädöksissä vahvistettujen tehtävien täyttämiseksi.

17 artikla

Kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin

1. Asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen mukaisesti ja 5 artiklassa lueteltuja tarkoituksia varten yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on myönnettävä pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan kolmansien maiden toimivaltaisille viranomaisille, jotka ovat allekirjoittaneet kyseisen yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen.

2. Kun jäsenvaltioiden yhteisen tutkintaryhmän jäsenet ja EPPOn osallistuessa asianomaiseen yhteiseen tutkintaryhmään EPPOn yhteisen tutkintaryhmän jäsen lähettävät operatiivisia tietoja yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan kolmannen maan ladattavaksi, asiaankuuluvan jäsenvaltioiden yhteisen tutkintaryhmän jäsenen tai EPPOn yhteisen tutkintaryhmän jäsenen on varmistettava, että niiden lähettämät tiedot on rajoitettu siihen, mikä on tarpeen asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen soveltamiseksi, ja että kyseiset tiedot ovat siinä määrättyjen ehtojen mukaisia.

3. Aina kun kolmas maa lähettää operatiivisia tietoja yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on varmistettava, että tällaiset tiedot on rajoitettu siihen, mikä on tarpeen asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen soveltamiseksi, ja että kyseiset tiedot ovat siinä määrättyjen ehtojen mukaisia, ennen kuin yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan muut käyttäjät voivat ladata kyseiset tiedot.

4. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että niiden suorittamat henkilötietojen siirrot sellaisiin kolmansiin maihin, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, toteutetaan ainoastaan, jos direktiivin (EU) 2016/680 V luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

5. Unionin elimet ja laitokset varmistavat, että niiden suorittamat henkilötietojen siirrot sellaisiin kolmansiin maihin, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, toteutetaan ainoastaan, jos asetuksen (EU) 2018/1725 IX luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten unionin elimiin ja laitoksiin sovellettavien tietosuojasääntöjen soveltamista, jotka on esitetty niiden perustamissäädöksissä, jos tällaisissa säännöissä asetetaan tietojen siirrolle erityisiä edellytyksiä.

6. Kun EPPO toimii asetuksen (EU) 2017/1939 22, 23 ja 25 artiklassa säädetyn toimivaltansa mukaisesti, se varmistaa, että sen suorittamat henkilötietojen siirrot sellaisiin kolmansiin maihin, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, toteutetaan ainoastaan, jos kyseisen asetuksen 80–84 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

18 artikla

Yhteiseen tutkintaryhmään osallistuvien kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötiloihin

1. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on 5 artiklassa lueteltuja tarkoituksia varten myönnettävä pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille, jotka osallistuvat asiaankuuluvaan yhteiseen tutkintaryhmään, jos siitä määrätään yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa.

2. Yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijan tai hallinnoijien on tarkastettava ja varmistettava, että operatiivisten tietojen vaihto sellaisten kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien kanssa, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, rajoitetaan siihen, mikä on tarpeen asiaankuuluvan yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen soveltamiseksi, ja että kyseiset tiedot ovat siinä määrättyjen ehtojen mukaisia.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden suorittamat henkilötietojen siirrot kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, toteutetaan ainoastaan, jos direktiivin (EU) 2016/680 V luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät.

4. Unionin elimet ja laitokset varmistavat, että niiden suorittamat henkilötietojen siirrot kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajille, joille on myönnetty pääsy yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaan, toteutetaan ainoastaan, jos asetuksen (EU) 2018/1725 IX luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten unionin elimiin ja laitoksiin sovellettavien tietosuojasääntöjen soveltamista, jotka on esitetty niiden perustamissäädöksissä, jos tällaisissa säännöissä asetetaan tietojen siirrolle erityisiä edellytyksiä.

IV LUKU

TURVALLISUUS JA VASTUU

19 artikla

Turvallisuus

1. eu-LISA toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet varmistaakseen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kyberturvallisuuden ja yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla olevien tietojen tietoturvan korkean tason erityisesti keskitettyyn tietojärjestelmään tallennettujen operatiivisten ja muiden kuin operatiivisten tietojen luottamuksellisuuden ja eheyden varmistamiseksi.

2. eu-LISA estää luvattoman pääsyn yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle ja varmistaa, että henkilöillä, joilla on yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöoikeus, on pääsy ainoastaan tietoihin, joita heidän käyttöoikeutensa koskee.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi eu-LISA hyväksyy turvallisuussuunnitelman sekä toiminnan jatkuvuus- ja palautumissuunnitelman sen varmistamiseksi, että keskitetyn tietojärjestelmän toiminta voidaan keskeytyksen sattuessa palauttaa. eu-LISA määrittää työjärjestelyn Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston, Euroopan unionin neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan ulkosuhdehallinnon, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan alueiden komitean ja Euroopan investointipankin välisellä järjestelyllä unionin toimielinten, elinten ja virastojen tietotekniikan kriisiryhmän organisaatiosta ja toiminnasta perustetun unionin toimielinten, elinten ja laitosten tietotekniikan kriisiryhmän (CERT-EU) ([17]) kanssa. Hyväksyessään kyseisen turvallisuussuunnitelman eu-LISA ottaa huomioon tämän asetuksen 12 artiklassa tarkoitetussa neuvoa-antavassa ryhmässä mukana olevien turvallisuusasiantuntijoiden mahdolliset suositukset.

4. eu-LISA valvoo kaikkien tässä artiklassa kuvattujen toimien tehokkuutta ja toteuttaa tarvittavat sisäiseen valvontaan ja tarkastuksiin liittyvät organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tätä asetusta noudatetaan.

([17]) EUVL C 12, 13.1.2018, s. 1.

20 artikla

Vastuu

1. Jos jokin jäsenvaltio, Eurojust, Europol, EPPO, OLAF tai jokin muu toimivaltainen unionin elin tai laitos ei ole noudattanut tämän asetuksen mukaisia velvoitteitaan ja sen seurauksena aiheuttaa vahinkoa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle, kyseinen jäsenvaltio, Eurojust, Europol, EPPO, OLAF tai muu toimivaltainen unionin elin tai laitos on vastuussa tällaisesta vahingosta paitsi jos ja siltä osin kuin eu-LISA on jättänyt toteuttamatta kohtuulliset toimenpiteet vahingon syntymisen ehkäisemiseksi tai sen vaikutusten rajoittamiseksi mahdollisimman vähiin.

2. Jäsenvaltiota vastaan nostettuihin vahingonkorvauskanteisiin, jotka koskevat 1 kohdassa tarkoitettua vahinkoa, sovelletaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä. Eurojustia, Europolia, EPPOa, OLAFia tai muuta toimivaltaista unionin elintä tai laitosta vastaan nostettuihin vahingonkorvauskanteisiin, jotka koskevat tällaista vahinkoa, sovelletaan kyseisten elinten perustamissäädöksiä.

V LUKU

TIETOSUOJA

21 artikla

Operatiivisten tietojen säilytysaika

1. Kunkin yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan operatiiviset tiedot on säilytettävä keskitetyssä tietojärjestelmässä niin kauan kuin se on tarpeen, jotta kaikki yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan asiaankuuluvat käyttäjät voivat saattaa tietojen lataamisen päätökseen. Säilytysaika saa olla enintään neljä viikkoa päivästä, jona tällaiset tiedot lähetettiin yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle.

2. Heti kun kaikki yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan suunnitellut käyttäjät ovat saattaneet tietojen lataamisen päätökseen tai viimeistään 1 kohdassa tarkoitetun säilytysajan päätyttyä tiedot on poistettava automaattisesti ja pysyvästi keskitetystä tietojärjestelmästä.

22 artikla

Muiden kuin operatiivisten tietojen säilytysaika

1. Jos suunnitellaan yhteisen tutkintaryhmän arviointia, kutakin yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilaa koskevat muut kuin operatiiviset tiedot on säilytettävä keskitetyssä tietojärjestelmässä, kunnes asiaankuuluva yhteisen tutkintaryhmän arviointi on saatu päätökseen. Säilytysaika saa olla enintään viisi vuotta päivästä, jona tällaiset tiedot tallennettiin yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle.

2. Jos päätetään olla suorittamatta arviointia yhteisen tutkintaryhmän toiminnan päättyessä tai viimeistään 1 kohdassa tarkoitetun säilytysajan päätyttyä, tiedot on poistettava automaattisesti keskitetystä tietojärjestelmästä.

23 artikla

Rekisterinpitäjä ja tietojen käsittelijä

1. Kukin jäsenvaltion toimivaltainen kansallinen viranomainen ja tapauksen mukaan Eurojust, Europol, EPPO, OLAF tai mikä tahansa muu toimivaltainen unionin elin tai laitos katsotaan rekisterinpitäjiksi sovellettavien unionin tietosuoja-sääntöjen mukaisesti tämän asetuksen mukaisessa operatiivisten henkilötietojen käsittelyssä.

2. Kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten tai kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajien yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle lähettämien tietojen osalta yksi yhteisen tutkintaryhmän yhteistyötilan hallinnoijista on nimettävä asiaankuuluvassa yhteistä tutkintaryhmää koskevassa sopimuksessa rekisterinpitäjäksi, kun on kyse henkilötiedoista, joita vaihdetaan yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla ja tallennetaan sille.

Kolmansilta mailta tai kansainvälisiltä oikeusviranomaisilta peräisin olevia tietoja ei saa lähettää ennen rekisterinpitäjän nimeämistä.

3. eu-LISA katsotaan asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti tietojen käsittelijäksi, kun on kyse henkilötiedoista, joita vaihdetaan yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla ja tallennetaan sille.

4. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjät ovat asetuksen (EU) 2018/1725 28 artiklassa tarkoitettuja yhteisrekisterinpitäjiä yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalla olevien muiden kuin operatiivisten henkilötietojen käsittelyn osalta.

24 artikla

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

1. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle tallennettuja tietoja saa käsitellä ainoastaan seuraavia tarkoituksia varten:

a) operatiivisten tietojen vaihto yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien välillä siihen tarkoitukseen, jota varten asiaankuuluva yhteinen tutkintaryhmä on perustettu;

b) muiden kuin operatiivisten tietojen vaihto yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien välillä asiaankuuluvan yhteisen tutkintaryhmän hallinnointia varten.

2. Pääsy yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustalle on rajoitettava jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten, Eurojustin, Europolin, EPPOn OLAFin ja muiden toimivaltaisten unionin elinten tai laitosten asianmukaisesti valtuutettuun henkilöstöön tai kansainvälisten oikeusviranomaisten edustajiin siinä määrin kuin se on tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi 1 kohdassa tarkoitettujen tarkoitusten mukaisesti ja siihen, mikä on ehdottomasti tarpeellista ja oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin nähden.

25 artikla

Tekniset lokitiedot

1. eu-LISA varmistaa, että kaikki keskitetyn tietojärjestelmän käyttö ja kaikki keskitetyn tietojärjestelmän tietojenkäsittelytoimet kirjataan teknisiin lokitietoihin 2 kohdan mukaisesti.

2. Teknisistä lokitiedoista on käytävä ilmi

a) keskitetyn tietojärjestelmän käytön päivämäärä, aikavyöhyke ja tarkka kellonaika;

b) kunkin yksittäisen keskitettyä tietojärjestelmää käyttäneen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjän tunnus;

c) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kunkin yksittäisen käyttäjän kunkin käsittelytapahtuman päivämäärä, aikavyöhyke ja kellonaika;

d) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kunkin yksittäisen käyttäjän suorittama käsittelytapahtuma.

Tekniset lokitiedot on suojattava asianmukaisilla teknisillä toimenpiteillä niiden muuttamisen ja luvattoman käytön estämiseksi. Tekniset lokitiedot on säilytettävä kolmen vuoden ajan tai pidempään, sen mukaan, mikä on tarpeen meneillään olevien valvontamenettelyjen saattamiseksi päätökseen.

3. eu-LISA antaa pyynnöstä tekniset lokitiedot niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten saataville, jotka osallistuivat kyseiseen yhteiseen tutkintaryhmään, ilman aiheetonta viivästystä.

4. Tietojen käsittelyn laillisuuden valvonnasta vastaavilla kansallisilla valvontaviranomaisilla on toimivaltansa rajoissa ja tehtäviensä hoitamiseksi oltava pyynnöstä pääsy teknisiin lokitietoihin.

5. Euroopan tietosuojavaltuutetulla on toimivaltansa rajoissa ja asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisten valvontatehtäviensä hoitamiseksi oltava pyynnöstä pääsy teknisiin lokitietoihin.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

26 artikla

Seuranta ja arviointi

1. eu-LISA vahvistaa menettelyt, joiden avulla yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämistä voidaan seurata suunnittelua ja kustannuksia koskevien tavoitteiden valossa ja joiden avulla yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan toimintaa voidaan seurata teknisiä tuotoksia, kustannustehokkuutta, käytettävyyttä, turvallisuutta ja palvelun laatua koskevien tavoitteiden valossa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen on mahdollistettava säännöllisten teknisten tilastojen laatiminen seurantaa varten ja edistettävä yleisarvioinnin laatimista yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustasta.

3. Jos on olemassa riski, että kehittämisprosessi viivästyy merkittävästi, eu-LISA ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisimman pian viivästyksen syyt, sen ajalliset ja rahoitukseen liittyvät vaikutukset sekä toimet, joita se aikoo toteuttaa tilanteen korjaamiseksi.

4. Kun yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittäminen on saatu päätökseen, eu-LISA toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa selvitetään, miten erityisesti suunnitteluun ja kustannuksiin liittyvät tavoitteet on saavutettu, ja perustellaan mahdolliset poikkeavuudet.

5. Jos yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan tehdään tekninen päivitys, joka voisi aiheuttaa huomattavia kustannuksia, eu-LISA ilmoittaa asiasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen päivityksen tekemistä.

6. Viimeistään kahden vuoden kuluttua yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönotosta

a) eu-LISA toimittaa komissiolle kertomuksen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknisestä toiminnasta, sen muut kuin arkaluonteiset turvallisuusnäkökohdat mukaan lukien, ja asettaa kyseisen kertomuksen julkisesti saataville;

b) komissio tekee a alakohdassa tarkoitetun kertomuksen perusteella yleisarvioinnin yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustasta ja toimittaa yleisarviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

eu-LISA toimittaa ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetun kertomuksen toimittamisen jälkeen joka vuosi komissiolle kertomuksen yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknisestä toiminnasta, sen muut kuin arkaluonteiset turvallisuusnäkökohdat mukaan lukien, ja asettaa kyseisen kertomuksen julkisesti saataville.

Joka neljäs vuosi ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetun yleisarviointia koskevan kertomuksen toimittamisen jälkeen ja eu-LISAn toisen alakohdan mukaisesti toimittamien kertomusten perusteella komissio tekee yleisarvioinnin yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustasta ja toimittaa yleisarviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

7. Komissio toimittaa 18 kuukauden kuluessa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönotosta Europolia ja 12 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa ryhmää kuultuaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan ja SIENA-sovelluksen välisen mahdollisen yhteyden tarpeellisuutta, toteutettavuutta, soveltuvuutta ja kustannustehokkuutta. Kyseiseen kertomukseen sisällytetään myös edellytykset, tekniset eritelmät ja menettelyt, jotka varmistavat turvallisen ja tehokkaan yhteyden. Kyseiseen kertomukseen liitetään tarpeen mukaan tarvittavat lainsäädäntöehdotukset, joihin voi sisältyä se, että komissiolle siirretään valta hyväksyä teknisiä eritelmiä tällaista yhteyttä varten.

8. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset, Eurojust, Europol, EPPO, OLAF ja muut toimivaltaiset unionin elimet ja laitokset toimittavat eu-LISAlle ja komissiolle tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetun kertomuksen ja tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitetun komission yleisarviointia koskevan kertomuksen laatimiseksi tarvittavat tiedot. Lisäksi ne toimittavat yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle 10 artiklan e kohdassa tarkoitetun vuosikertomuksen laatimiseksi tarvittavat tiedot. Tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä tarkoitetut tiedot eivät saa vaarantaa toimintatapoja, eikä niihin saa sisältyä tietoja, jotka paljastavat lähteitä, henkilöstön jäsenten nimiä tai tutkimuksia.

9. eu-LISA antaa komissiolle 6 kohdassa tarkoitetun yleisarvioinnin laatimiseen tarvittavat tiedot.

27 artikla

Kustannukset

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset katetaan unionin yleisestä talousarviosta.

28 artikla

Käyttöönotto

1. Komissio määrittää yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönottopäivän, kun se on vakuuttunut siitä, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) 6 artiklan a–g alakohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset on hyväksytty;

b) eu-LISA on suorittanut onnistuneesti yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kattavan testauksen, jossa jäsenvaltiot ovat mukana, käyttäen anonyymia testiaineistoa.

Kyseisen päivän on joka tapauksessa oltava viimeistään 7 päivä joulukuuta 2025.

2. Kun komissio on määrittänyt yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönottopäivän 1 kohdan mukaisesti, se ilmoittaa siitä jäsenvaltioille, Eurojustille, Europolille, EPPOlle ja OLAFille. Se ilmoittaa asiasta myös Euroopan parlamentille.

3. Komission päätös, jolla määritetään 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttöönottopäivä, julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4. Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttäjien on aloitettava yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan käyttö komission 1 kohdan mukaisesti määrittämästä käyttöönottopäivästä alkaen.

29 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

3. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

30 artikla

Asetuksen (EU) 2018/1726 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2018/1726 seuraavasti:

1) lisätään 1 artiklaan kohta seuraavasti:

”4 b. Virasto vastaa yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista, tekniset muutokset mukaan luettuna”;

2) lisätään artikla seuraavasti:

”*8 c artikla*

Yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustaan liittyvät tehtävät

Virasto huolehtii yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan osalta seuraavista tehtävistä:

a) tehtävät, jotka sille on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/969 (*);

b) yhteisten tutkintaryhmien verkoston sihteeristölle järjestettävään, yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan teknistä käyttöä koskevaan koulutukseen liittyvät tehtävät, mukaan lukien koulutusmateriaalin tarjoaminen.

_____

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/969, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, yhteisten tutkintaryhmien toimintaa tukevan yhteistyöalustan perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta (EUVL L 132, 17.5.2023, s. 1).”;

3) korvataan 14 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Virasto seuraa SIS II-, VIS-, Eurodac-, EES- ja ETIAS-järjestelmien, DubliNetin, ECRIS-TCN-järjestelmän, e-CODEX-järjestelmän, yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan ja muiden 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisen hallinnoinnin kannalta merkityksellisen tutkimustoiminnan kehitystä.”;

4) lisätään 19 artiklan 1 kohdan ff alakohtaan alakohta seuraavasti:

”viii) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalusta asetuksen (EU) 2023/969 26 artiklan 6 kohdan mukaisesti;”;

5) lisätään 27 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”dd) yhteisten tutkintaryhmien yhteistyöalustan neuvoa-antava ryhmä;”.

31 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 10 päivänä toukokuuta 2023.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	J. ROSWALL